

מסורת הש"ס

(א) ר"מ, (ב) עדיית פ"ג
מ"ג [ב"ב קב. יעי היטב
תוס' שם ד"ה מנה ופרט],
(ג) גני העינין בערך
פרס א' מוזות מנה ופרס
חייבות וכו' ועי' בגמרא
שנמשיות; (ד) ב"ק טו.
ג' ד"ה; (ה) [עי' תוס'
לקמן ק"ל: ד"ה עד שצטעו],
(ו) ונכרות יד. ה"ה,
(ז) [שנכות י"ל: תמורה
ל"ב]; (ח) לשלל טע: תמורה
י. קדוש; (ט) [תוספתא
פ"י ה"א ע"ש]; (י) ונדבית
י"ח; (יא) [לקמן ק"ל];
(יב) רש"ל גירס דבלא עבר
ו מהר"מ כתב שט"ס הוא
ולר"ן למקור ועי' רש"ל,
(ט) [מסכת ג"ג].

גליון הש"ס

נב' עד שצבעו. כאן
שיחס דברי תוס' לקמן דף
ק"ו ע"ב ד"ה עד שצטעו:
תוס' ד"ה והא בעי
העמדה והערכה. עי'
מעילה דף טו ע"ה תוס'
ד"ה ואפילו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פטור
קנייה. י"ב ע"ל בתוס'
ד"ה שצטעו דף ק"ו:
(ב) ד"ה קדשי דק וכו'
ועיניו ליה ובעבר וגזו
הס"ד: (א) ד"ה אי הכי
וכי מנהג נמי הס"ד
והשאר נמחק:

הגהות מהר"ב

נישבורג

[א] רש"י ד"ה והא קדשה
לה וכו' ולמה לי
למעוטינהו. כאן הס"ד
ואח"כ מה"ל כל הקדוש:

מוסף רש"י

מנה מנה ופרס. כל אחת
ואחת משקל מנה ופרס,
ליטרא וחלי ליטרא [רשב"א
ב"ב ק"ו]. לא הסיפק
ליתנו לו. להשגית הו'
לסוף עד שצבעו פטור.
מראשית הו', דקנייה
בטיעו, ואפילו דמיס לא
משלם, דלן כהן יכול
להחזיק דנין, דיכול לומר
לאחר חטאו והמים נמי
לא משלם דלאו גול גמור
הוא דלא מטי ליה [ב"ב
ג"ג]. אבל קודם שצטעו
מי שחטפו וכו' צו [שם]
(י). העמדה והערכה.
שעמדה על רגליה
ויעריכה הכהן כדכתיב
(ויקרא ט) והעמדת את
הבהמה לפני הכהן והעריך
הכהן וכו' [שבועות
ל"א]. והלא במקדשים.
לומר בתפילת הקדש
שמקדשו (תמורה י').

ראשית הגז פרק אחד עשר חולין קלה.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"י מהלכות
ציבורים ה"ל א סמג
עשין קמג טו"ש"ע י"ד סי'
שלג [סתיף א'];
ב ב מיי שם ה"ל א:
ג ג מיי שם הלכה ד
טו"ש"ע שם סתיף ב:
ד ד מיי שם ה"ל יג
טו"ש"ע שם סתיף טו
ה ה מיי שם הלכה טו
טו"ש"ע שם סתיף י:
ו ו מיי שם הלכה ו
טו"ש"ע שם סתיף ג:
ז ז מיי שם הלכה ט
טו"ש"ע שם סתיף י:
ח ח מיי שם ה"ל יא
טו"ש"ע שם סתיף ח:
י י מיי פ"ח מהלכות
מעילה הלכה יג:
יא יא מיי פ"י מהלכות
ציבורים הלכה יד
[ופ"ח הלכה י] טו"ש"ע שם
סתיף י:

ראשית הגז: צ"ב וצ"ב ל"ה. תימה אמאן קאי אי אמאן
דעבר וגזו אטו קנסא הוא דקניס ליה משום דעבר וגזו
לפדומו ובעלים שהקדישו נמי אמאי מייחייבי ואי אהני לא הול"ל לפרוק
וליימוז ונהי דהאי לא תקשי מה מרויט שפודה דמרויט שפודה צשה
פרוטה אפילו שיה מנה דמחולל:

והא בעי העמדה והערכה. וא"ת
מה שייך העמדה והערכה
בגזיה דהויא כמקדיש עלים ואזניס
ו"ל כיון שהיה מתחלה מחובר
בזהמה שהיא בת העמדה והערכה
כריך העמדה והערכה וא"ת ולימא
כשהעמיד והעריך ואחר כך עבר
וגזו ופדה ויש לומר דצטעו פדייה
צעינן העמדה והערכה:

במקדיש גזיה עצמה. ורבי
מני בר פטיש דלעיל
אית ליה שפיר הך דרשא אבל רבא
ליט ליה דרשא דרבי מני בר פטיש
דפטור מקדיש בזהמה חוץ מגזמה
וכמישמה מדעבי צסמוך ואלא לאךך
למאי אמת:

ורבנן

לעשות ממנו בגד קטן שנאמר **בתן לו שיהא בו כדי מתנה** (ו) **לא הספיק**
ליתנו לו (ז) **עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב** יהלוקה גזו צאנו של עובד
כוכבים פטור מראשית הגז יהלוקה גזו צאנו של חבירו אם שייר המוכר חייב
לא שייר הלוקה חייב (ח) **היו לו שני מינים שחופות ולבנות מכר לו שחופות**
אבל לא לבנות זכרים אבל לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו:
גמ' במקדשין מאי טעמא לא אמר קרא **צאנך** ולא צאן הקדש טעמא
דכתב רחמנא צאנך הא לאו הכי הוה אמינא קדשים חייבים בראשית הגז
הא לאו בני גזיה ניהו דכתיב (ט) **ולא תגזו בכור צאנך** אי בקדשי מוזב הכי
נמי הכא במאי עסקינן בקדשי בדרק הבית (י) **והאמר ר"א** קדשי בדרק הבית
אסורים בגזיה ועבודה מדרבנן סלקא דעתך אמינא הואיל ומדאורייתא בני
גזיה ניהו היכא דגזו ליה ליתבי ליה והא קדיש ליה **סד"א** לפרוק וליתבי ליה
(יא) **והא בעי העמדה והערכה הניחה למואן דאמר** קדשי בדרק הבית לא היו
בכלל העמדה והערכה אלא למ"ד היו מאי איכא למימר אמר ר' מני בר פטיש
משום ר' ינאי הכא במקדיש בהמתו לברק הבית חוץ מגזותיה **סד"א** ליגזו
וליתבי ליה אמר קרא צאנך ולא צאן של הקדש אי הכי קדשי מוזב נמי כחשי
קדשי בדרק הבית נמי כחשי דאמר חוץ מגזיה וכחשיה קדשי מוזב נמי דאמר
חוץ מגזיה וכחשיה **אפ"ה** פשטה קדושה בכללה ומנא תימרא (כ) **דאמר ר' יוסי**
והלא במקדשין האומר רגלה של זו עולה כולה עולה ואפי' **לד"מ** דאמר אין
כולה עולה הני מילי דאקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אבל הקדיש דבר
שהנשמה תלויה בו קדשה רבא אמר במקדיש גזיה עצמה **סד"א** ליגזו ולפרוק
וליתבי ליה אמר קרא ג' צאנך תתן לו מי שאין מחוסר אלא גזיה ונתינה יצא
זה שמחוסר גזיה פרייה ונתינה אלא צאנך למאי אתא לכדתניא (כג) **בהמת**
השותפים חייב בראשית הגז ור' אלעאי פוטר מ"מ דר' אלעאי אמר קרא צאנך
ולא של שותפות ורבנן למעוטי שותפות עובד כוכבים ור' אלעאי שותפות
עובד כוכבים מנא ליה נפקא ליה מרישא דקרא **ראשית דגנך** ולא שותפות
עובד כוכבים (כד) ורבנן ראשית (הגז) הפסיק הענין ור' אלעאי וי"ו הדר ערביה
ורבנן

כל הגזו אלטו צין טלאים וצין זקנים ואפילו גזו
מאה פעמים ונתן ממנה מתנה לכהן ושיעורא מפרס
לקמן מחמש גזיות שיש בכל אחד מנה ופרס היה נתון משקל
חמש סלעים: **והגזין צבקר וצלאן.**
אם זה: **וזמועטו.** אפילו לא שחט
אלא אחת: **אלא ברחלים.** דגזו לאךך
כתיב) ועוים לאו גז איקרו כדמפרס
בגמרא [ק"ל]: **מנה מנה ופרס.** כל אחת
מנה וחצי וצבקר מהכי לא חשיב גז
שוו פחותה שבגזות: **כל שהן.**
בגמרא [שם]: מפרס מאי היא: **ומנה נותן**
לו. בגמרא [שם] מפרס אהיכא קאי:
לואי. שלא נמלצן עדיין כולו:
שצטעו. ישראל זה: פטור. (א) דקנייה
צטינו דהוה ליה כמזיק ממתנת כהונה
או שאלכן: **לבנו ולא צטעו.** אין
זה שני ואתאי צעייה הוה: הלוקה
גזו אלטו של עובד כוכבים. במחומר:
פטור. דגזו לאךך כתיב והאי לאן
לאו ידיה הוא ואלאן ידיה קפיד
קרא ולאו אגזין ידיה: **שחופות.**
לא שחור ולא לכן: זה נותן לעצמו.
בגמרא (א) מפרס טעמא: **גמ' בקדשי**

צדק הניס. דמותין בגזיה אמת
קרא למעוטינהו מחיובה דראשית
הגז: **מדרבנן.** תירוצא הוה: היכא
דעבר דרצבנן וגזו אמיינא לייחייב
להכי אמת קרא: **והא קדשה לה.** והיכי
מיסק אדעתין דניחייב למיטב ליה
ממדי דהקדש ולמה לי למעוטינהו א'.
כל הקדוש צבעלי מיים טעון העמדה
והערכה היכא דאקדיש בזהמה גופה
והיכי משכחת לה דניחייב דליצטרין
קרא למעוטי והא אחר שגזו אינו
יכול להעמיד הגזיה: **הניחה למ"ד.**
בממורה (דף ל"ב): **קדשי צדק הניס**
לא היו צללו כו'. אלצטרין האי קרא
דלא נימא ניפרוק ועימי ליה (ה):
הכי גרסינן סלקא דעתך **אמינא ליגזו**
ולייסיב ליה. כלומר יגזו לכחמלה
ולייסיב ליה דהא גזו לא הקדיש: אי
כפי. בדחון מגזמה אוקימתה חוץ
מגזמה שהא מותר לגזוה שהגזיה שלו
מאי דוחקן לאוקומה בקדשי צדק הבית
אפילו קדשי מוזב נמי (ו) ובעבר
וגזו: ומשני **מחש.** הגזיה הניטלת
מכחשת הצכר ואסור לגזוה: **אפילו**
כפי. דאמר חוץ מגזמה קדשה נמי
גזמה דאידי דקדושת הגוף חמורה
פשטה בכל המחומר זה אבל קדושת
דמיס כגון קדשי צדק הבית מאי דלא
אקדיש לא אקדיש: **והלא במקדשים.**

כלומר בתחלת הקדש האומר רגלה של זו
מאי דאמר אין ממירין באצטין ולא אצטין בשלמין ובפרק
המקשה [שם]: מייתי לה בגמרא אבל במקדיש דבר שהנשמה תלויה בו מוקמינן בתמורה [יא]: דמודי ר"מ דקדשה כולה: רבא אמר. לא תטרם לאוקומי
מתניתין במקדיש חוץ מגזיה וכחישתה אלא במקדיש גזיה לצדה וטעמא דמתניתין לאו מגזו לאךך דהכא לאךך הוא
אלא מדסמך נתינה לגזיה: **סלקא דעתך אמינא ניפרוק וליסיב.** קא משמע לן דאמר קרא גזו תתן מי שאינו מחוסר אלא
גזיה ונתינה והכא משום העמדה והערכה ליכא דכי כתיבא העמדה בזהמה עצמה כתיבא: **השפה דאחיס** לפסי לא גרסינן:
אלא לאךך. דמשמע מיעוטא למאי אמת למעוטי שותפות עובד כוכבים לרצו לרבי אלעאי: **ולא של שחופות.** דרוש הכי
לאךך המיוחד לך: למעוטי שחופות דעובד כוכבים. אבל דישאל מיוחד לך קרינא ציה הואיל וציהיב בני חובד וכל דישאל קדוש בלשון
יחיד (י): **ראשית הפסיק הענין.** מדלא כתיבניהו צדד ראשית ש"מ לא איתקוש הילכך אלצטרין לפרושי צה מיעוטא לשותפות עובד כוכבים:

ורבנן